

❖ عنوان: ارزیابی نقش بیمه های حمایتی در تضمین حقوق گروه های آسیب پذیر
❖ نوع خروجی حاصل از انجام پژوهش: ☒ طرح پژوهشی ☐ گزارش کارشناسی ☐ سند سیاستگذاری
❖ عنوان برنامه راهبردی کلان و بخشی مرتبط با پژوهش: سیاست های کلی تامین اجتماعی

«طرح پژوهشی»

استانداردترین تولید علمی شناخته شده است که منطبق با اصول علمی روش تحقیق انجام می شود. مراحل اجرای طرح پژوهشی شامل نیازسنجی پژوهشی (از طریق طرح سالانه نیازسنجی پژوهشی سازمان)، تعیین عنوان، شرح خدمات، دریافت پروپوزال، ارزیابی و تایید پروپوزال توسط شورای پژوهش، انعقاد قرارداد، انجام پژوهش، داوری علمی و تایید نهایی شورای پژوهش می باشد.

«سند سیاست گذاری»^۱

«سند سیاست گذاری»، گزارشی کوتاه، بی طرفانه و موجز در پاسخ به یک سوال مشخص یا راجع به یک مسئله خاص است که استاندارد صلاحیت برای تهیه سند سیاست گذاری، افراد خبره هستند. این گزارش شامل سه بخش زیر می شود.

- بخش اول که به آن «خلاصه مدیریتی^۲» خواهیم گفت، بر روی جلد گزارش، ضمن بیان مشکل در یک یا دو سطر، به ارایه راهکارهای اجرایی منطقی برای آن در حداکثر نصف صفحه می پردازد.
- بخش دوم که گزارش اصلی را تشکیل می دهد و در ۳ تا ۵ صفحه مطابق چارچوب تعیین شده تهیه می شود، «پیشنهادات سیاست گذاری^۳» نامیده می شود.
- بخش سوم که به تحلیل دقیق موضوع و ارایه اسناد پشتیبان آن می پردازد، «یادداشت سیاست گذاری^۴» نام دارد. هر یک از این سه بخش برای اهداف خاص و مخاطبان ویژه خود تهیه می شوند.

«گزارش کارشناسی»

شامل ارایه یک گزارش کامل در خصوص یک موضوع خاص مورد نظر است که به یک فرد مجری با سطح صلاحیت حداقل «محقق» واگذار می شود تا در مدت زمان چند روز تا حداکثر ۳ ماه، گزارش مورد نظر را منطبق با فرمت ارایه شده تهیه و ارایه نماید.

۱. Policy Paper
۲. Managerial Brief
۳. Policy Brief
۴. Policy Paper

❖ بیان و توصیف مسئله (حداقل یک صفحه)

- مفهوم کلی و پایه مرتبط با موضوع

مطابق بند ۶ ماده ۱ قانون تامین اجتماعی، « حق بیمه عبارت از وجوهی است که به حکم این قانون و برای استفاده از مزایای موضوع آن به سازمان پرداخت گردد.» میزان حق بیمه در ماده ۲۷ این قانون تعیین شده که به موجب آن، حق بیمه به میزان سی در صد مزد یا حقوق است که هفت در صد آن به عهده بیمه شده و بیست در صد به عهده کارفرما و سه درصد به وسیله دولت تامین خواهد شد. با وجود این در مواردی دولت، درصد بیشتری از حق بیمه را متقبل شده و پرداخت تمام یا بخشی از سهم بیمه شده یا کارفرمای حق بیمه را برعهده گرفته است که به این حمایت دولت، یارانه بیمه ای گفته می شود. منظور از یارانه بیمه ای، حمایت ویژه ای است که دولت از برخی اقشار و اصناف در زمینه پرداخت حق بیمه بعمل آورده و شامل سه در صد سهم دولت از حق بیمه که تمام گروه های بیمه شدگان را در برمی گیرد، نمی شود. پرداخت یارانه بیمه ای ممکن است مستقیم یا غیرمستقیم باشد.

- شرح مسئله و شواهد موجود مبنی بر وجود آن

به طور کلی، اعطای یارانه به برخی گروه های اجتماعی یا برای برخی فعالیت های اقتصادی، یکی از ابزارهای اقتصادی و اجتماعی دولت است. پرداخت یارانه بیمه ای و تامین بخشی از حق بیمه برخی گروه های اجتماعی نیز از این قاعده مستثنی نیست و دولت از پرداخت این یارانه ها اهداف و سیاست های متعددی را دنبال می کند. دولت در راستای تحقق عدالت اجتماعی و به منظور جبران ضعف اقتصادی یا اجتماعی برخی گروه ها، نسبت به پرداخت یارانه بابت تامین اجتماعی بخشی از گروه های اجتماعی اقدام می نماید. اما مسئله این است که نظام حقوقی فعلی یارانه بیمه ای، تا چه حد توانسته است در حمایت و تامین حقوق رفاهی موثر باشد؟ آیا انواع مستقیم و غیرمستقیم یارانه های بیمه ای که در قوانین مختلف پیش بینی شده است، توانسته است در تحقق عدالت اجتماعی موثر بیفتد و گروه های آسیب پذیر را به درستی شناسایی و تحت حمایت حقوقی قرار دهد؟

- وسعت و گستردگی مسئله

حمایت مالی ویژه دولت برای پوشش بیمه ای گروه های خاص، ممکن است با اصل عدالت اجتماعی در تعارض قرار گیرد. در عین حال، گاه چنین حمایتی برای گسترش پوشش بیمه اجتماعی و رعایت اصل فراگیری ضروری به نظر می رسد. از سوی دیگر، حمایت مالی دولت ممکن است با اصل استقلال مالی و اداری سازمان تامین اجتماعی نیز در تعارض قرار بگیرد.

- پیامدهای ناشی از تداوم مسئله

یارانه های بیمه ای سالانه بار مالی زیادی بر دولت تحمیل می کند و از سوی دیگر بر منابع سازمان نیز تاثیر می گذارد اما مشخص نیست که اعمال این هزینه، تا چه میزان در تحقق حقوق تامین اجتماعی این گروه ها بروز و ظهور داشته است.

❖ اهداف

هدف کلی:

اصلاح نظام حقوقی یارانه بیمه ای

اهداف اختصاصی:

مطالعه تطبیقی انواع بیمه های حمایتی مختص گروه های آسیب پذیر در سایر کشورها در قوانین و مقررات

شناسایی چالش های اجرای قوانین مشمول یارانه بیمه ای

بررسی میزان کارایی و اثربخشی انواع یارانه بیمه ای در شاخص های عدالت اجتماعی

آسیب شناسی اعمال تبعیض در پرداخت یارانه بیمه ای به مشمولان

❖ محدوده مکانی

❖ زمان مورد انتظار اجرای پژوهش

۶ ماه

❖ شرح خدمات

- ۱- بررسی اصول حقوقی مرتبط با فلسفه وجودی بیمه های حمایتی
- ۲- شناسایی انواع نظام های حقوقی که پرداخت یارانه بیمه ای را به رسمیت شناخته اند.
- ۳- مطالعه موردی قوانین سایر کشورها
- ۴- تشریح رویکرد قانونگذار ایران به موضوع بیمه های حمایتی
- ۵- بررسی قوانین و مقررات مرتبط
- ۶- بررسی انواع گروه های هدف و سازوکارهای برخورداری آنها
- ۷- آسیب شناسی نظام پرداخت یارانه بیمه ای فعلی در چارچوب نظریه های عدالت اجتماعی
- ۸- معرفی رویکردهای جایگزین و بسته پیشنهادی برای اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

❖ خروجی های موردانتظار

- ارائه پیشنهادات حقوقی برای اصلاح نظام پرداخت یارانه بیمه ای
- امکان سنجی تجمیع، تنقیح و تدوین نظام واحد یارانه بیمه ای در قالب طرح یا لایحه

نام و امضاء معاون یا بالاترین مقام اجرایی حوزه:
نام و امضاء نماینده تام الاختیار معاونت/کارفرما:
نام و امضاء مدیر گروه پژوهشی موسسه:
نام و امضاء معاون پژوهشی موسسه:
تاریخ تکمیل فرم: